

КЪСНОАНТИЧНА МОНЕТНА НАХОДКА ОТ ГОРУБЛЯНЕ

Светослава ФИЛИПОВА

През 1966 г. в с. Горубляне¹ е разкопан случайно зидан гроб от обли камъни и хоросан. При ръквата на скелета са намерени около 40 монети на императорите Валентиниан I (364-375 г.), Валенс (364-378 г.) и Грациан (367-393 г.), отсечени в монетарницата на Сисция (Герасимов 1967, 187). Монетите са предадени в Музея за история на София и са инвентирани под № 2318. Следващата информация за находката е от 1971 г. В публикацията си за монетните съкровища от София и Софийско Кунка Григорова включва и находката от с. Горубляне (Григорова 1971, 47). Тук броят на монетите вече е уточнен на 77. Хронологичните ѝ граници отново са от Валентиниан I до Грациан. През 2009 г. Алена Тенчова включва находката от с. Горубляне в изследването си за ролята на колективните монетни находки в погребалната практика на територията на България (Тенчова 2009, 449-456).

Действителното съдържание на находката от с. Горубляне е доста по-различно от представеното в публикациите². Според императорите, при които са отсечени, монетите се разпределят:

- Валентиниан I (364-375 г.) – 18 бр.;
- Валенс (364-378 г.) – 24 бр.;
- Грациан (367-383 г.) – 12 бр.;
- Валентиниан II (375-392 г.) – 5 бр.;
- Теодосий I (379-395 г.) – 10 бр.;
- Аркадий (383-408 г.) – 5 бр.

Три от монетите са в много лошо състояние, фрагментирани и не могат да бъдат идентифицирани. Реалният хронологически обхват на колективната находка е 364-388 г.

Монетите на Валентиниан I и Валенс са от двата основни брон-

¹ Днес квартал в югоизточната част на София.

² Благодаря на д-р Надежда Кирова – директор на Регионален исторически музей – София и Марина Дойчинова – куратор на фонд „Нумизматика“, за предоставената възможност да работя с колективната монетна находка.

зови типа, сечени при управлението им: GLORIA ROMANORVM – императорът прав, надясно, влаци пленник за косите (6 бр. за Валентиниан I и 13 бр. за Валенс) и SECVRITAS REIPVBLICAE – Виктория в ход, наляво, държи лавров венец и палмова клонка (12 бр. за Валентиниан I и 10 бр. за Валенс). Една от монетите на Валенс е своеобразен куриоз – печатът е ударен само върху лицевата страна, като по този начин върху гърба на монетата се вижда отново част от главата на императора в негатив (кат. № 42, **табло XXXVII.24**). При монетите на Грациан, освен двата споменати по-горе типа изображения върху реверса, които се сечат за него в периода 367-378 г. (8 бр. GLORIA ROMANORVM и 2 бр. SECVRITAS REIPVBLICAE), се появява и трети тип монети. Това са 2 екземпляра CONCOR/DIA AVGGG – Константинополис, седяща върху трон, държи глобус и скиптер, с вариации в представянето ѝ.

Монетите на Валентиниан II са от три монетни типа. Една от тях е от типа CONCORDIA AVGGG, две са от по-късното издание на типа GLORIA ROMANORVM, сечени в периода есента на 384-388 г. и две са от типа VIRTVS AVGGG – императорът прав, наляво, в кораб, държи феникс върху глобус и щандарт, вляво – коленичил пленник, вдясно – Виктория. Последният монетен тип също се сече от есента на 384 до 388 г. (след приключването на временната окупация на монетарниците в Тесалоника и Сисция от Теодосий I) само в монетарницата на Тесалоника.

При монетите на Теодосий I от колективната находка представените монетни типове са CONCORDIA AVGGG – Константинополис (1 бр.), GLORIA ROMANORVM от периода 384-388 г. (7 бр.) и VOT V MVLT X в лавров венец от 383 г. (1 бр.). При една монета изображението върху реверса е заличено.

Монетите на Аркадий повтарят монетните типове GLORIA ROMANORVM (3 бр.) и VIRTVS AVGGG (2 бр.).

Прави впечатление еднородният състав на находката. С изключение на една монета на Теодосий I от типа VOT V MVLT X от номинал АЕ4, всички останали екземпляри са от номинал АЕ3. Всички монети са в сравнително добро състояние. При по-голяма част от тях релефът не е изтрит, което предполага, че не са участвали дълго в циркуляционния поток. Най-вероятно са поставени като гробен дар наскоро след отсичането на последните емисии. Лошото качество на част от тях се дължи по-скоро на органичната среда, в която са престояли около 1600 години.

Монетите от колективната находка от Горубляне са отсечени в следните монетарници:

- Сисция – 33 бр.;
- Тесалоника – 28 бр.;
- Аквилея – 2 бр.;

- Хераклея – 1 бр.;

- Кизик – 1 бр.

Монетарниците на Сисция и Тесалоника са представени традиционно добре сред монетите, отсечени в периода 364-388 г. Към средата на IV в. диоцезите Дакия, Македония и Панония образуват префектура Илирик (Острогорски б.г., 76-77). Двете активно действащи ателиета на територията на префектурата са именно Тесалоника и Сисция, които се явяват и нейни вътрешни монетарници. При една от монетите на Валенс от типа GLORIA ROMANORVM, отсечена в Тесалоника в периода 367-375 г., се наблюдава разминаване във фиксираното в RIC IX (Pearce 1968, 170) и LRBC (Carson, Kent 1960, 80, No 1755-1756) изписване на монетната марка. При представената тук монета (кат. № 25, **табло XXXVII.7**) марката на ателието е TES, в полето вляво от фигурата на императора е номерът на официната – Г, а вдясно – хризма. В споменатите каталози така изписана монетарница е характерна за монетите на Грациан от типа GLORIA ROMANORVM и на Валенс от типа SECVRITAS REIPVBLICAE. Подобно разминаване се наблюдава и при монетата на Теодосий I с кат. № 62 (**табло XXXVIII.24**). Тя е отсечена в Аквиея през 383-387 г. и е от типа GLORIA RO/MANORVM. Марката на монетарницата в LRBC (Carson, Kent 1960, 68, No 1085) и RIC IX (Pearce 1968, 104) е SMAQP. При нашата монета е само SMAQ, без изписване на официната, което се наблюдава при монетите от номинал AE2 от типа VIRTVS EXERCITVS, сечени в този период.

Практиката да се поставят монети в гробните съоръжения следва традиция, съществувала в погребалната практика от преди Христа. Въпреки приемането и налагането на християнството като равнопоставена, а впоследствие и като господстваща религия, тази традиция продължава да е действаща и през втората половина на IV в. Случаи на поставяне на монети като гробни дарове са регистрирани върху цялата територия на съвременна България (Тенчова 2009, 449-450), като практиката да се депонира по-голямо количество монети е характерна за югозападните райони (Тенчова 2009, 450).

Монетната находка от Горубляне се очертава като една от най-големите в Югозападна България. Изключая тази от гроб № 377 от некропола в Копривлен, съдържаща 154 монети от периода 295-313 г. (Владиминова-Аладжова 2006, 57; Filipova et al. 2016, 262-283), броят на монетите, депонирани в известните погребения, е по-малък.³

³ Надгробна могила при с. Св. Кирилово, гроб № 2 – 31 монети на Констанс и Констанций II (Герасимов 1946, 240); с. Забел, Трънско – 16 фолиса и техни подразделения, депонирани до 30-те г. на IV в. (Паунова 2003, 217-218 и бел. 6; Филипова 2014, 332 и бел. 1); с. Неделкова Гравица, Кюстендилско – 19 монети на Констанций

Не трябва да се пропуска и фактът, че находката от Копривлен в рамките на IV век е значително по-ранна и е поставена като гробен дар в различни исторически условия (преди официалното признаване на християнството). Броят на монетите от погребението в Горубляне, както и по-големият им номинал, говорят също и за социалния статус на покойника.

Находката е и една от най-късните за IV век в региона – депонирана след 388 г. Въпреки регистрираните случаи на поставяни монети като гробен дар и през V в., те стават по-редки и в повечето случаи са единични находки.⁴ Изискването на християнската религия мъртвите да се погребават в скромни съоръжения и с оскъден инвентар или без такъв става все по-строго, което с още по-голяма сила се отнася за следващия VI в.

ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА:

- Аладжова 2002:** Д. Аладжова. Римски и византийски монети. – В: Копривлен. Т. I, София, 2002, 261-273.
- Владиминова-Аладжова 2006:** Д. Владиминова-Аладжова. Колективни монетни находки (IV-VI век) от района на Средна Места. – Spartacus II, Велико Търново, 2006, 57-60.
- Герасимов 1946:** Т. Герасимов. Колективни находки на монети през последните години. – Известия на Археологическия институт, XV, 1946, 235-244.
- Герасимов 1965:** Т. Герасимов. Монетни съкровища, намерени в България през 1964 г. – Известия на Археологическия институт, XXVIII, 1965, 247-250.
- Герасимов 1967:** Т. Герасимов. Монетни съкровища, намерени в България през 1966 г. – Известия на Археологическия институт, XXX, 1967, 187-192.
- Григорова 1971:** К. Григорова. Монетни съкровища от София и Софийско. – Известия на българските музеи, 1971, 43-59.
- Острогорски б.г.:** Г. Острогорски. История на Византийската държава. София, б.г.
- Паунова 2003:** В. Паунова. Античен некропол край с. Забел, Трънско (Резултати от археологическите разкопки през 1999-2000 година). – Известия на Исторически музей – Кюстендил, IX, Велико Търново, 2003, 215-225.
- Пищалов, Петков 1996:** Ст. Пищалов, В. Петков. Късноантична гробница – мавзолей от Сандански. – В: Археологически открития и разкопки през 1995 г., София, 1996, 80.

I и Константин I (Юрукова 1985, 61); с. Огняново, Гоце Делчевско – 33 бр. монети на Константин I, Константин II и Констанций II (Герасимов 1965, 249); Копривлен, гроб № 54 – 15 монети на Констанций II, Валентиниан I и Валенс (Аладжова 2002, 262); Ловен дом, Сандански, гроб № 27 – 18 монети на Аврелиан, Лициний I, Константин I, Константин II (Filipova 2003, 31-35); Гробница-мавзолей, Сандански – 49 монети от Аврелиан до Константин I (Пищалов, Петков 1996, 79-81; Филипова 2003, 67-73); с. Хотово, Сандански – 39 бр. монети от фамилията на Константин I (Filipova et al. 2016, 148-153).

⁴ Копривлен (Аладжова 2002, 265).

- Тенчова 2009:** А. Тенчова. Колективни монетни находки от IV век сл. Хр. в земите на днешна България и тяхната роля в погребалната практика. – В: Сборник в памет на професор Велизар Велков, София, 2009, 449-456.
- Филипова 2003:** Св. Филипова. Монети от късноантична гробница-мавзолей от гр. Сандански. – Известия на Исторически музей – Благоевград, III, 2003, 67-73.
- Филипова 2014:** Св. Филипова. Късноантична монетна находка от село Забел, Трънско. – Известия на Регионален Исторически Музей – Перник, 2, 2014, 332-342.
- Юркова 1985:** Й. Юркова. Монетни находки открити в България през 1982 г. – Археология, 2, 1985, 58-64.
- Filipova 2003:** Sv. Filipova. Münzen aus der spätantiken Nekropole bei „Nišan Taši“ in der Stadt Sandanski. – In: Vl. Petkov, O. Somovař. Eine spätantiken Nekropole des 3.-6. Jahrhunderts beim “Loven Dom” (= Jagdhaus) in Sandanski. Ein Vorbericht, Mitteilungen zur Christlichen Archäologie, Wien, 2003, 31-35.
- Filipova et al. 2016:** Sv. Filipova, V. Petkov, S. Ivanov, M. Andonova, I. Prokopov. Coin Collections and Coin Hoards from Bulgaria (CCCHBulg), Volume VI in series: Numismatic Collections of the Museums of Sandanski (ancient Medius-Particopolis), Petrich (ancient Heraclea Sintica/Strimonica) and Gotse Delchev (ancient Nicopolis ad Nestum). Sofia, 2016.
- LRBC = Carson, Kent 1960:** R.A.G. Carson, J.P.C. Kent. Late Roman Bronze Coinage. Part II, London, 1960.
- RIC IX = Pearce 1968:** J. W. E. Pearce. The Roman Imperial Coinage. Vol. IX, London, 1968.

ТЕКСТ КЪМ ИЛЮСТРАЦИИТЕ:

Табло XXXVI 3-20. Валентиниан I (364-375 г.)

Табло XXXVII 1-24. Валенс (364-378 г.)

Табло XXXVIII 1-12. Грациан (367-383 г.)

Табло XXXVIII 13-17. Валентиниан II (375-392 г.)

Табло XXXVIII 18-24. Теодосий I (379-395 г.)

Табло XXXIX 1-3. Теодосий I (379-395 г.)

Табло XXXIX 4-8. Аркадий (383-408 г.)

КАТАЛОГ

№	Император	Монетарница	Лице	Грѣб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
1	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS PF AVG Бюст с перлена диадема, ризица и мантия над.	GLORIA RO/MANORVM Императорът в ход надясно, държи лабарум, влочи пленник за косите.	AE3	18/18	2.73	2318/15	RIC IX 14a (xvii)
2	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	17/18	3.44	2318/16	RIC IX 14a (xxxiii)
3	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	... RO/MANORVM Същото.	AE3	17/17	2.37	2318/17	RIC IX 14a (xxxvii)
4	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	19.5/17.5	2.63	2318/67	RIC IX 14a (xxxvii)
5	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	18.5/17	2.69	2318/66	RIC IX 14a (xlivii)
6	Валентиниан I (364-375 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VALENTI.../ ...AVG Същото.	... Същото.	AE3	16/18	2.03	2318/39	LRBC 1744
7	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (364-367 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Бюст с перлена диадема, ризица и мантия надясно.	SECVRITAS / REIPVBLICAE Виктория в ход наляво, държи венец и палмова клонка.	AE3	18/18	2.39	2318/3	LRBC 1288

№	Император	Монетарница	Лице	Гръб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
8	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (364-367 г.)	D N VALENTINI/... Същото.	SECVRITAS/ REIPVBLICAE Същото.	AE3	18/18	2.66	2318/1	LRBC 1296
9	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (364-367 г.)	D N VALENTINI/... Същото.	... / REIPVBLICAE Същото.	AE3	17/16	2.30	2318/10	
10	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (364-367 г.)	...ALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	SECVRITAS/ REIPVBLICAE Същото.	AE3	17/17	2.20	2318/11	
11	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	SECVRITAS/ REIPVBLICAE Същото.	AE3	17/17.5	2.40	2318/8	LRBC 1336
12	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	SECVRITAS / REI... Същото.	AE3	18/18	2.64	2318/7	LRBC 1378
13	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	SECVRITAS/ REIPVBLICAE Същото.	AE3	17/17.5	3.11	2318/9	LRBC 1387
14	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	SECVRITAS/ REIPVBLICAE Същото.	AE3	18/18	2.76	2318/6	LRBC 1394
15	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	SECVR... Същото.	AE3	18/16.5	2.48	2318/2	

№	Император	Монетарница	Лице	Гръб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
16	Валентиниан I (364-375 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	SECVRTAS/ REIPVBLICAE Същото.	AE3	17/19	2.28	2318/4	
17	Валентиниан I (364-375 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VALENTINI/ ANVS P F AVG Същото.	SECVRTAS/ REIPVBLICAE Същото.	AE3	17/16.5	2.20	2318/5	RIC IX 27a (xxi)
18	Валентиниан I (364-375 г.)	Залчена марка (364-375 г.)	.../ANVS P F AVG Същото.	...RITAS / REIP... Същото.	AE3	18/16.5	1.97	2318/12	
19	Валенс (364-378 г.)	Сисция (364-367 г.)	D N VALEN/S P F AVG Бюст с перлена диадема, ризница и мантия надясно.	GLORIA RO/MANORVM Императорът в ход надясно, държи лабарум, влочи пленник за косите.	AE3	18/18.5	2.92	2318/13	LRBC 1291
20	Валенс (364-378 г.)	Сисция (364-367 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	...RO/MANORVM Същото.	AE3	16/17.5	2.11	2318/40	RIC IX 5b (v)
21	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (364-367 г.)	.../S P F AVG Същото.	... RO/MANORVM Същото.	AE3	16/17	2.35	2318/37	LRBC 1705 или 1709
22	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (364-367 г.)	D N VALEN/ S... Същото.	...NORVM Същото.	AE3	16/16.5	1.99	2318/31	LRBC 1712

№	Император	Монетарница	Лице	Гръб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
23	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	GLORIA RO/... Същото.	AE3	17/17.5	2.46	2318/33	LRBC 1729
24	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	...IA RO/ MANORVM Същото.	AE3	17.5/17.5	2.14	2318/34	LRBC 1750
25	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VAL...N/S P F A... Същото.	...IA ...RVM Същото.	AE3	16/17.5	1.80	2318/38	LRBC -
26	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	16.5/18.5	2.77	2318/35	LRBC 1763
27	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	16/17	2.58	2318/36	LRBC 1763
28	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VALEN/... Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	18/17	2.52	2318/32	RIC IX 26b (xxx)
29	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	... Същото.	AE3	16/16	2.60	2318/68	
30	Валенс (364-378 г.)	Заличена марка (364-378 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	GLORIA RO/... Същото.	AE3	18/16	2.37	2318/41	

№	Император	Монетарница	Лице	Гръб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
31	Валенс (364-378 г.)	Залчена марка (364-378 г.)	D N VALEN/... Същото.	... Същото.	AE3	17/16	2.22	2318/69	
32	Валенс (364-378 г.)	Сисция (364-367 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	SECVRITAS / REIPVBLICAE Виктория в ход наляво, държи венец и памова клонка.	AE3	19/17.5	2.55	2318/63	LRBC 1297
33	Валенс (364-378 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	SECVRITAS / REIPVBLICAE Същото.	AE3	17.5/18	2.99	2318/29	LRBC 1373
34	Валенс (364-378 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	SECVRITAS / REIPVBLICAE Същото.	AE3	18/18	2.61	2318/23	LRBC 1428
35	Валенс (364-378 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	SECVRITAS / REIPVBLICAE Същото.	AE3	19/17	2.24	2318/24	LRBC 1428
36	Валенс (364-378 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	SECVRITAS / REIPVBLICAE Същото.	AE3	19/17	2.06	2318/25	LRBC 1428
37	Валенс (364-378 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	SECVRITAS / REIPVBLICAE Същото.	AE3	18.5/17	2.16	2318/26	LRBC 1429
38	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (364-367 г.)	.../S P F AVG Същото.	SECVRITAS / REIPVBLICAE Същото.	AE3	17/16	2.81	2318/27	LRBC 1707

№	Император	Монетарница	Лице	Гръб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
39	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (364-367 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	SECVRITAS/ REIPVBLICAE Същото.	AE3	16/17.5	2.48	2318/30	LRBC 1707
40	Валенс (364-378 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	SECVRITAS/ REIPVBLICAE Същото.	AE3	18.5/17	2.16	2318/28	RIC IX 27b (xvii)
41	Валенс (364-378 г.)	Заличена марка (364-378 г.)	D.../S P F AVG Същото.	SECVRITAS / ... Същото.	AE3	16/15	2.45	2318/64	
42	Валенс (364-378 г.)	Заличена марка (364-378 г.)	D N VALEN/S P F AVG Същото.	Изображение в негатив. Вижда се част от главата на императора.	AE3	16/17	2.69	2318/74	
43	Грациан (367-383 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N GRATIANVS P F AVG Бюст с перлена диадема, ризица и мантия надясно.	GLORIA RO/... ORVM Императорът в ход надясно, държи лабарум, влечи пленник за косите.	AE3	18.5/17.5	2.58	2318/49	RIC IX 14c (xix)
44	Грациан (367-383 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N GRATIANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	17.5/17.5	2.28	2318/50	RIC IX 14c (xix)
45	Грациан (367-383 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N GRATIANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	18/17	2.38	2318/44	RIC IX 14c (xx)
46	Грациан (367-383 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N GRATIANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	18/16	2.67	2318/46	RIC IX 14c (xxxii)

№	Император	Монетарница	Лице	Гръб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
47	Грациан (367-383 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N GRATIANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	19/19	2.47	2318/43	RIC IX 14c (xxxiv)
48	Грациан (367-383 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N GRATIA/NVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	19/17.5	2.94	2318/45	RIC IX 14c (xliv/a)
49	Грациан (367-383 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N GRATIANVS P F AVG Същото.	.../MANORVM Същото.	AE3	19/17.5	2.94	2318/47	LRBC 1730
50	Грациан (367-383 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N GRATIANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/... Същото.	AE3	20.5/16	2.74	2318/48	
51	Грациан (367-383 г.)	Сисция (367-375 г.)	D N GRATIAN...VG Същото.	... / REIPVBLICAE Виктория в ход наляво, държи венец и палмова клонка.	AE3	19/18	2.34	2318/42	
52	Грациан (367-383 г.)	Тесалоника (367-375 г.)	D N GRATIAN...G Същото.	SECVRITAS / REIPVBLICAE Същото.	AE3	15.5/18	2.10	2318/65	RIC IX 27c (viii)
53	Грациан (367-383 г.)	Тесалоника (378-383 г.)	D N GRATIA/NVS P F AVG Същото.	CONCOR/DIA AVGGG Константинополис се ди върху трон, държи глобус и скиптр, стъпила върху прора.	AE3	19/16.5	2.13	2318/51	LRBC 1826

№	Император	Монетарница	Лице	Гръб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
54	Грациан (367-383 г.)	Кизик (378-383 г.)	D N GRATIA NVS P F AVG Същото.	CONCOR/DIA AVGGG Константинополс седм върху трон, държи глобус и скиптр.	AE3	19/18	2.10	2318/52	LRBC 2540
55	Валентиниан II (375-392 г.)	Хераклея (378-383 г.)	D N VALENTINIANVS P F AVG Бюст с перлена диадема, ризница и мантия надясно.	CONCOR/DIA AVGGG Константинополс седм върху трон, държи глобус и скиптр.	AE3	18/17.5	2.49	2318/22	LRBC 1943
56	Валентиниан II (375-392 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	D N VALENTINI ANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Императорът в ход надясно, държи лабарум, влечи пленник за косите.	AE3	15.5/17	2.30	2318/14	LRBC 1850
57	Валентиниан II (375-392 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	D N VALENTINI ANVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	17.5/16	2.43	2318/19	LRBC 1850
58	Валентиниан II (375-392 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	D N VALENTINI ANVS P F AVG Същото.	VIRTVS / AVGGG Императорът прав надясно, в кораб, държи феникс върху глобус и щандарт. Вляво – коленничал пленник, вдясно – Виктория.	AE3	17.5/16	3.49	2318/20	RIC IX 61a
59	Валентиниан II (375-392 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	DN VALENTINI ANVS P F AVG Същото.	VIRTVS / AVGGG Същото.	AE3	15.5/15.5	2.49	2318/21	RIC IX 61a

№	Император	Монетарница	Лице	Гръб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
60	Теодосий I (379-395 г.)	Заличена марка (379-383 г.)	D N THE... AVG Бюст с перлена диадема, ризница и мантия над.	CONCOR/DIA AVGGG Константинополис седи върху трон, държи глобус и скип'tър.	AE3	18.5/16.5	2.22	2318/57	
61	Теодосий I (379-395 г.)	Заличена марка (383 г.)	D N THEODO/SIVS P F AVG Същото.	VOT V MVLT X в лавров венец.	AE4	12.5/14	1.61	2318/58	
62	Теодосий I (379-395 г.)	Аквилея (383-387 г.)	...HEODO/SIVS P F AVG Същото.	GLO...RO/MANORVM Императорът в ход надясно, държи лабарум, влачи плащик за косите.	AE3	16/15.5	1.60	2318/56	LRBC -
63	Теодосий I (379-395 г.)	Сисция (384-387 г.)	D N THEODO/SIVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	16.5/15	2.91	2318/54	LRBC 1570
64	Теодосий I (379-395 г.)	Сисция (384-387 г.)	D N THEODO/SIVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	15/15.5	2.18	2318/71	LRBC 1570
65	Теодосий I (379-395 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	D N THEODO/SIVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	15.5/15	2.47	2318/18	LRBC 1851
66	Теодосий I (379-395 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	D N THEODO/SIVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	17/16	2.20	2318/53	LRBC 1851
67	Теодосий I (379-395 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	DN THEODO/... Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	17.5/16	3.12	2318/55	LRBC 1851

№	Император	Монетарница	Лице	Гръб	Номинал	Диам. (мм)	Тегло (грам)	Инв. №	Лит.
68	Теодосий I (379-395 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	D N THEODO/SIVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	17/16	2.43	2318/72	LRBC 1851
69	Теодосий I (379-395 г.)	Заличена марка	D N THEODO/SIVS P F AVG Същото.	Заличено изображение.	AE3	17/16	2.51	2318/59	
70	Аркадий (383-408 г.)	Аквилея (383-387 г.)	D N A.../VS P F AVG Бюст с перлена диадема, ризница и мантия надясно.	GLORIA RO/...RVM Императорът в ход надясно, държи лабарум, влачи пленник за косите.	AE3	18.5/18	2.56	2318/70	LRBC 1086
71	Аркадий (383-408 г.)	Сисция (384-387 г.)	D N ARCADJ/VS P F AVG Същото.	GLORIA RO/...RVM Същото.	AE3	17/16.5	2.34	2318/61	LRBC 1571
72	Аркадий (383-408 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	D N ARCAD/IVS P F AVG Същото.	GLORIA RO/MANORVM Същото.	AE3	17/17	2.45	2318/60	LRBC 1852
73	Аркадий (383-408 г.)	Тесалоника (384-388 г.)	D N ARCAD/IVS P F AVG Същото.	VIRTVS / AVGGG Императорът прав надясно в кораб, държи феникс върху глобус и щандарт. Вляво – коленачил пленник, вдясно – Виктория.	AE3	17/15	2.53	2318/73	RIC IX 61c
74	Аркадий (383-408 г.)	Заличена марка (384-388 г.)	D N ARCAD/IVS P F AVG Същото.	VIRTVS / AVGGG Същото.	AE3	18/17	2.48	2318/62	

LATE ANTIQUITY COIN HOARD FROM GORUBLYANE

Svetoslava Filipova

(Summary)

In 1966 in Gorublyane a masonry grave was accidentally revealed made of round stones and mortar. A hoard containing 77 bronze coins was found next to arm bones of the skeleton. It entered the depot of Sofia History Museum under Inv. N 2318. Although the hoard has been already considered in some studies, its composition is a bit different from what has been presented in them and contains coins of Emperors Valentinian I (364-375) – 18 pieces, Valens (364-378) – 24 pieces, Gratian (367-383) – 12 pieces, Valentinian II (375-392) – 5 pieces, Theodosius I (379-395) – 10 pieces and Arcadius (383-408) – 5 pieces. The chronological limits of the hoard are 364-388. Its composition is homogeneous with the exception of one coin of Theodosius I belonging to the type of VOT V MVLX with a nominal value of AE4; the nominal value of all the rest coins is AE3. The coins are in a relatively good condition. The relief of most of them has not been worn out suggesting their short participation in the circulation stream. Most probably they have been left as grave goods soon after minting of the latest coin emissions.

The coins in the hoard of Gorublyane were issued by the mint yards in Siscia – 33 pieces, Thessaloniki – 28 pieces, Aquileia – 2 pieces, Heraclea – 1 piece and Cyzicus – 1 piece. The mints in Siscia and Thessaloniki are traditionally well represented by the coins struck during the period of 364 – 388.

The coin hoard from Gorublyane appears to be among the largest ones and deposited at the latest in Southwestern Bulgaria. Nevertheless some cases of leaving coins as grave goods even in the 5th c., they are much rarer and predominantly only single pieces. The Christian requirement of burials in modest structures and accompanied by limited if any artifacts was getting tighter which was even more important for the next 6th c.